

[Jørgen Estrup]

oprindelige folk direkte – at man altså ikke kan købe sig aflad ved blot at overholde landets love og forhandle med dets myndigheder.

Derfor tror jeg, det er en afgørende ting, at også olieselskaber og andre, som går ind i udnyttelse af råstoffer, hvor oprindelige folk har deres livsbetingelser, nu frivilligt forstår, at de må oprette en kodeks, som de også skal overholde, og som ikke er afhængig af, hvad det pågældende land tilbyder og tillader på sit område. Jeg tror, det er en af vejene frem for at sikre oprindelige folks rettigheder.

Ole M. Nielsen (KRF):

I Kristeligt Folkeparti er vi meget glade for, at det er lykkedes at få denne debat, og vi siger tak til ministeren for et rigtig godt indlæg.

De oprindelige folk er efter Kristeligt Folkepartis opfattelse omfattet af vores forpligtelse, vort ansvar, for alle mennesker. De oprindelige folk lever under vidt forskellige forhold, både hvad angår naturgivne betingelser og politiske systemer. De oprindelige folk er ofte fattige folk i fattige lande, men det kan desværre også være fattige eller på andre måder elendig stillede folk i rige og demokratiske lande.

I både rige og fattige lande og næsten uanset den vilje og evne, de pågældende kolonisatorer har udvist i starten og senere i udviklingen, er det desværre karakteristisk, at de oprindelige folk lever om ikke i økonomisk fattigdom, så meget ofte i kulturel fattigdom og menneskelig armod. Det er vel lettest for os at gøre noget for eller få indflydelse på forholdene for de fattige i de fattige lande, men vi må ikke glemme de andre.

Vi har haft gode muligheder for at gøre erfaringer med oprindelige folk i vort eget rigsfællesskab, og vi må jo erkende, at det ikke er så let at gøre det rigtige. Men det skal ikke afholde os fra at se kritisk på forholdene også i lande, hvor vi ikke har mulighed for hverken gulerod eller pisk.

Arbejdet for oprindelige folk er ikke kun et spørgsmål om bistandspolitik, men vi er meget tilfredse med, at regeringen vil udbygge støtten til konkrete projekter, og vi er meget tilfredse med tilsagnet om et tæt samarbejde med private organisationer.

Jeg vil gerne opregne en række forslag til mere eller mindre konkrete indsatser af både politisk, diplomatisk og praktisk karakter:

De oprindelige folk må synliggøres i vor ulandspolitik. De er ofte blandt de fattigste befolkningsgrupper, og netop disse er den primære målgruppe for vores ulandsbistand. Vi har stor sympati for hr. Peter Duetofts tanker om at gøre de fattige i f.eks. mellemindkomstlandene til et mål for vores hjælp også.

Danmark må eventuelt sammen med de øvrige nordiske lande og de øvrige EU-lande yde en aktiv indsats for at påvirke den endelige formulering af FN-erklæringen om de oprindelige folks rettigheder, og Danmark må snarest ratificere ILO-konventionen om oprindelige folks rettigheder; den sigter på at fremme konsultationer mellem regeringer og de oprindelige folk. Konventionen tager også stilling til spørgsmålet om kollektive og individuelle rettigheder til jord og ejendomsforhold, til naturressourcerne i de oprindelige folks traditionelle leveområder. Vi er opmærksom på, at det er dette område, der volder Justitsministeriet problemer. Vi venter på en afklaring. Selv om konventionen er relativt vag, er den et godt grundlag for det videre arbejde med at sikre de oprindelige folks rettigheder.

Ved opfølgningen af Riokonferencen må Danmark bidrage aktivt til sikring af de oprindelige folks rettigheder. Det må bl.a. ske ved, at hensynet til oprindelige folk indarbejdes i de dokumenter og programmer, som vil følge efter vedtagelserne i Rio.

På grund af de talrige grove overgreb på oprindelige folk må Danmark arbejde for en styrkelse af FN's praktiske muligheder for at sikre disse folks rettigheder. Det kan eksempelvis ske ved, at FN's Menneskerettighedskommission udpeger særlige rapportører, der får beføjelser til at undersøge og rapportere krænkelse af disse folks rettigheder.

Oprettelsen af en særlig stilling som højkommissær for menneskerettigheder, som der efter Wienkonferencen i år er bedre udsigter til, kan bidrage til styrkelsen af oprindelige folks rettigheder, og Danmark kan i UNDP's Styrelsesråd opfordre UNDP's ledelse til i den årlige Human Development-rapport at fokusere specielt på de oprindelige folks levevilkår. Det kan gennem den offentlige opinion, der kan skabes på grundlag af disse rapporter, i sig selv lægge et betydeligt pres på lande, der krænker de oprindelige folks rettigheder.